

RECENZIJJE / BOOK REVIEWS

Brain Dinter: DEUS ABSCONDITUS / HOMO ABSCONDITUS (MODEL EZOTERIJSKOG TROKUTA (ET), Rijeka, HAIKU, 2011., 150 str.

Ovo doba neki nazivaju erom Vodenjaka. Još je u drevno doba kazano – ovo je kali-yugička mijena kozmičkog ciklizma. Ali ono što krucijalno iskazuje božanski plan, to je kozmička/zemaljska procesualnostevolucije zemaljskog života/involucije božanskog života te fenomenologija divinizacije, ali i demonizacije čovjeka. Materija, kao i svi njezini modusi, uključena je u apsolutnu spiritualizaciju kozmičkog/zemaljskog bivstvovanja.

Kao materijalno i kao duhovno biće, čovjek jest sudemiurg kozmičkog plana Boga sa Zemljom. Ovo doba karakterizira primarno planetarizacija kao polilogizacija koja profilira i moduse spiritualizacije.

Drevna duhovna znanja i iskustva planetarno se osvješčuju i aktualiziraju „vezujući“ *archaicum* i *novum* u zajedništvo duhovne budućnosti čovjeka i čovječanstva. Polilogizacija se očituje i kao otvaranje pečata/šifri/dveri *arcanuma* svih duhovnih tradicija. Visoke kozmičke vibracije supramentalizacije pomažu tome „novom životu“ drevnih „tajnih znanja“. Ti nauci izranjaju iz tame povijesnoga vremena i postaju sakralna baština života duhovnosti suvremenika. *In actu*, to dakle nije samo nešto *pro futuro*, već ima najdublje značenje zemaljskog života sada i ovdje, u *concretumu* svake pojedine duše kao *animae terris/cerebris* u njezinoj monadnoj korporalnoj egzistenciji. Svaka duša „participira“ u ovom evolutivnom/involutivnom, ali i u onome što vuče u niže dimenzije kroz de-evoluciju u tamne regione materije. Djelovanje najviših kozmičkih energija kao moćnih vibracija, prožima sve dimenzije i „tijela“ zemaljskoga ljudskog bića.

One iniciraju/transformiraju niže zemaljske i korporalne energije, ali posredstvom suptilnijih razina bića. Time im je djelovanje „posredovano“ i prilagođavano *in statu* bića koje nije dovoljno suptilizirano.

Ali djelovanje nižih energija vuče „nadolje“ i uvlači dušu u tamne regione materijalnosti nižeg života. Svijet *deva* i *asura* često je vrlo blizu jedan drugome u ovozemaljskom položaju pojedine duše. I po tome kako duša „rješava“ svoj sudbinski put u više ili u niže, ljudsko biće možemo nazvati *homo absconditus*.

Sve ono makrokozmičko jest prezentno u mikrokozmičkom, u svakoj duši zemaljsko korporificiranoj. Duša kao „atom“ božanskog treba mnogo da bi se divinizirala u onome materijalnom

i svjetovnom – ali vrlo malo da bi se demonizirala. Njezin *sattvički* status treba biti zaslužen karmičkim neksualnim položajem i pročišćenjem svijesti i materijalnih tijela. Sasvim „prirodno“, duša je, međutim, u onom *rajastičnom* i *tamastičnom* umrežena u djelovanje nižih energija i nečistih vibracija materije i vitala. Pluridimenzionalnost i polimodalnost „tijela“ u kojima duša „prebiva“, ukazuje na sve herojstvo i agoniju onog *soma sema*. Svako se doba smatralo nečim posebnim. Duhovni učitelji i božanski glasnici dolazili su na Zemlju. Mnogi sveti ljudi i mudraci prolazili su tada zemaljskim putovima. Danas se događa slično – ali i drukčije. Kozmička svijest mnogo jače i brže preobražava zemaljsku svijest. Priprema se spiritualna *metanoia* – a njezin je nosilac novi zemaljski *speciaes*. Kako gaje „imenovao“ Aurobindo, to može biti supramentalno ljudsko biće. Mnogo se starih duša inkarnira u našem vremenu i njihova je uloga vrlo značajna. Svojim karmičkim „nabojem“, te će duše sve više pomagati perfekcioniranju i pripremi prijelaza/skoka postojećeg *homo sapiensa* u novu vrstu *homo*.

To će biti istinski *homo interior/spiritualis*. Divinizacija zemaljskog života ima, međutim, i svoje dioskurno „naličje“ – to je „otpor“ materije kozmičkom duhu, što se u regionu ljudskosti očituje kao demonizacija postojeće vrste. Svaka je pojedinačna duša uvučena u tu gigantomahiju kozmičkog polemosa. To je ono životno najbližije i najkonkretnije. Područja nižih energija i vibracija pokazuju se kroz multikorporalnost nečistog uma/nečistog srca/nečistog tijela, što gotovo seže i do „kauzalnog tijela“! Na tragu reinterpetacije Ouspenskog i Rumija, autor u ovom jedinstvenom djelu koncipira izvrstan „model“ ezoterijskog trokuta (ET) i analizira međudjelovanja nižih i viših regiona različitih tijela, energija i njihovih vibracija. Artikulacija suodnosa duhovnosti i onoga što dušu veže uz ahamkaričko i samsaričko, vrlo je temeljita. Uvažavajući terminološke inačice i problematiku „rješenja“ profiliranu vlastitim duhovnim iskustvom, moram istaknuti da je djelo vrlo inspirativno za svakog istraživača onoga ezoterijskog.

U gotovo svim duhovnim tradicijama, u modusu *arcanuma* težište zemaljskog položaja duše i pitanje perfekcioniranja veže se uz pitanje ego-svijesti i ahamkaričnosti našeg bića, tako i kod Ouspenskog, tako i u sufizmu. Niži modusi ljudskog bivstvovanja (*tamastično/rajastični*) u znaku su predominacije ahamkaričkog. Oni viši, kao različite razine i modusi *sattvičnosti* – u blizini

su atmičkog. ATMA čezne za ATMANOM. Autor koncizno pokazuje na „paradigmi“ ET-a upravo to. „Dno“ ET-a pripada *tamasičnom*, „središnji“ slojevi *rajastičnom* a „vrh“ ET-a *sattvičkom*.

Interpoliran je i čakrički ouroboros sustav koji se transparira kroz multidimenzionalnost „tijela“ (*kšetra/sahrira*) modaliteta. Govoreći o onom energetskom i vibracijskom u plurimodalnosti dimenzija kozmosa/mundanosti i ljudskosti, može se varirati uvijek u odnosu na polazište duhovnog obzorja i odabrani „segment“ kozmičkog univerzuma. Ali postoji apsolutna primarnost Jednote, a Jednota jest zemaljski izraz djelovanja kozmičke moći ljubavi. Ona je u temelju svih energetskih obrazaca i očitovanja, u svemirskom prostoru, na Zemlji, u ljudskom bivstvovanju. Materija je „komprimirano“ obličje kozmičke energije, a kozmička energija „izvire“ iz Jednote, iz Ljubavi. Ljubav kao premičko „nagruće“, pokazatelj je božanske naravi čovjeka kao duhovnog/kozmičkog bića. Ljubav stoji i u „temelju“ ET-a i u samoj strukturi te „paradigme“. „Dolje“ je očitovanje kao *materia prima* i potom *vis vitalis*, „gore“ kao stapanje s Jednotom, zbiljenje diviniziranosti. Sve se to događa, ili se može događati, u svakome ljudskom biću, kao što se događa i u onom kozmičkom evolutivnom/ involutivnom! To je najdublje značenje *arcanuma* ezoterijskog Makhantroposa. *Deus absconditus/ homo absconditus* – kazano je. ET-konfiguracija dio je piramidalne konfiguracije rasta onoga zemaljskog u kozmičko i emanacija/involucija božanskog u zemaljsko/ljudsko.

Spiritualna evolucija/involucija implicira božanskost ljudskog bića kao bića božanske ljubavi. Mistici svih duhovnih tradicija in nuce kazivali su i iskušavali elemente božanskog života na Zemlji. Živeći tu viziju, utemeljili su zemaljske religije i unutar *corpusa sacraluma* tih religija njegovali moduse mistika i ukazivali na slutnje života novog *speciaesa*. Postojeći *homo*, zapleten u zemaljsku labirintalnost materijalnog i vitalnog, ipak dalje raste u onom božanskom, u interioru svoje atmičke pripadnosti božanskom poretku univerzuma.

Vjerujem da i knjiga koju imamo pred sobom može potpomognuti razumijevanju „funkcioniranja“ nižih i viših odnosa i načina modusa ljudskosti. Način pristupa i slijed analiza zaslužuje posebnu pohvalu. Posebna kvaliteta artikulaciji jest i autorov pomak k oživotvorenju spiritualnosti sufizma.

Primljeno: 2011 -01- 16

Dr. sc. Jadran Zalokar
 Sveučilište u Rijeci, Rijeka, Hrvatska

Francisco Fernandez-Carvajal: RAZGOVARATI S BOGOM/HABLARCONDIOS.MEDITACIONES PARA CADA DIA DEL ANO, Meditacije za svaki dan u godini, Split, Vetrbum, Biblioteka FIDES, 52., 2010., 379. str.

Pred nama se nalazi komunikološki i psihološki zanimljivi priručnik (popularna duhovna knjiga), uglednog autora duhovnih knjiga i popularno-znanstvenih priloga, gospodina Fancisca Fernandez-Carvajala, naslovljena izazovnim naslovom „Razgovarati s Bogom“. Izvornik je preveo na hrvatski jezik gospodin mr.sc.Boris Domančić a knjigu je urednički opremio i približio čitateljima urednik izdanja gospodin mr.sc. Petar Bolta. Knjiga, s komunikološkog gledišta, polazi od hipoteze da je meditirati znači sudjelovati u komunikaciji sa samim sobom, drugima i javnostima, odnosno svakodnevno živjeti u javnom životu, u opasnostima i krizama, a medirati znači komunicirati. Komuniciranje je istovremeno znanstvena i prakseološka disciplina koja je nastala kao rezultat svih mogućih znanstvenih disciplina, a posebno onih koji se bave ponašanjem čovjeka u opasnostima i krizama te svakodnevnom životu. Meditirati u opasnostima i krizama prema razmišljanjima F.F.Carvajala pomaže i omogućuje čovjeku ostvarivanje komunikacije sa samim sobom, drugima, obitelji, društvom, gospodarstvom, politikom, kulturom, vjersom ili nekom drugom otvorenom ili zatvorenom okruženju. Meditacija je za njega oblik upravljanja komuniciranjem u krizama i problemima te ona postaje komunikološko-psihodinamički model procesa uvjeravanja samog sebe ili drugih o mogućim nadolazećim opasnostima i novim kriznim komunikacijskim stanjima. Kako krizna stanja dolaze iznenada, nenajavljeno, podmuklo i katastrofalno postavlja se pitanje svakom čovjeku možemo li krizna stanja duha i okruženja uopće izbjeći ili pak prepustiti da se događaju ? Na tim hipotetskim pretpostavkama F.F.Carvajal shvaća meditaciju kao razgovor s Bogom u prvih šest tjedana liturgijskog vremena kroz godinu dana, ovisno o godini, što obuhvaća ukupno 34 ili 35 nedjelja , a započinje ponedjeljkom makom nedjelje Krštenja Gospodinova. Za svaku od nedjelje donesena su tri crkvena ciklua godine A,B i C. U tim ciklusima meditacijski nauk podrazumijeva razgovarati s Bogom, biti s njim, ne samo privilegiranih, već svih građana i ljudi dobre volje. Komunikološki, kao i psihološki, Bog traži i očekuje ljubav od svih građana koji kroz meditaciju komuniciraju, promišljaju svoje vjerničko napredovanje u svojem duhovnom životu s Bogom. Jasnoćom izražaja, zanimljivim odabirom jezične komunikacije, meditaciju autor osmišljava,